

CAJ

Pr. 86/24.03.17

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint 198
Tel. 24-36-41

Nr. 06/2380 din 29.04. 2017
Nr.86 din 24 martie 2017

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat Raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului de lege privind modificarea și completarea art.1, art.3 alin.(1), art.4 alin.(2) din Legea nr.30 din 07 martie 2013 cu privire la protecția copiilor împotriva impactului negativ al informației.

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director adjunct

Cristina ȚARNĂ

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO17/4061 din 19.04.2017

la proiectul de lege privind modificarea și completarea art.1, art.3 alin.(1), art.4 alin.(2) din Legea nr.30 din 07 martie 2013 cu privire la protecția copiilor împotriva impactului negativ al informației

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.780/2001 privind actele legislative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție, aprobate prin Ordinul nr.179 din 17 noiembrie 2016 a directorului Centrului Național Anticorupție.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului și a categoriei propuse a actului promovat prin proiect

Autor al inițiativei legislative sunt un grup de deputați din Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-11 din Legea nr.780/2001 privind actele legislative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *„etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate”.*

Potrivit art.12 alin.(2) al legii, *„Termenul de prezentare a recomandărilor asupra proiectelor de*

decizii va constitui cel puțin 10 zile lucrătoare de la data mediatizării anunțului referitor la inițierea elaborării deciziei sau de la data mediatizării anunțului privind organizarea consultărilor publice.” Mai mult ca atât, art.11 alin.(2/2) al aceleași legi prevede că „Anunțul privind organizarea consultărilor publice și materialele aferente sunt făcute publice cu cel puțin 15 zile lucrătoare înainte de definitivarea proiectului de decizie”.

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web a Parlamentului Republicii Moldova la data de 24.03.2017, fiind asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat pentru a putea prezenta sau expedia recomandări pe marginea proiectului. Totodată, proiectul a fost remis spre efectuarea expertizei anticorupție la 27.03.2017, respectiv nu a fost asigurat termenul de 10 zile lucrătoare pentru recepționarea propunerilor și/sau obiecțiilor.

Astfel, în procesul de promovare a proiectului nu au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale prevăzute la art.11 alin.(2²) și art.12 alin.(2) al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, scopul proiectului constă în *„protecția copiilor față de impactul negativ al informației care se transmite prin diverse canale informaționale și care influențează negativ asupra copiilor”.*

Analizând normele elaborate se constată că proiectul stabilește restricții suplimentare privind informația ce poate avea un impact negativ asupra copiilor.

Astfel, scopul real al proiectului corespunde cu scopul anunțat de autor în nota informativă.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesele copiilor, de a beneficia de un nivel sporit de protecție față de informația ce conține date cu impact negativ asupra psihicului. Prin urmare, interesele promovate corespund interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă. Potrivit art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative: *„Concomitent cu elaborarea proiectului de act legislativ, grupul de lucru întocmește o notă informativă care include:*

- a) condițiile ce au impus elaborarea proiectului, inclusiv necesitatea armonizării actului legislativ cu reglementările legislației comunitare, finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări;*
- b) principalele prevederi, locul actului în sistemul legislației, evidențierea elementelor noi, efectul social, economic și de altă natură al realizării lui;*
- c) referințele la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză.”.*

Cu referire la datele prezentate în nota informativă anexată, menționăm că argumentele prezentate respectă rigorile stipulate la art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, autorul specificând

necesitatea elaborării normelor, scopul propus, elementele noi și principalele prevederi ale proiectului.

I.5.2. Argumentarea economico-financiară. Conform art.20 lit.d) al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină *„d) fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură”*.

Reieșind din argumentele expuse de autor în nota informativă, precum și prevederile proiectului, se constată că implementarea normelor nu presupune cheltuieli financiare suplimentare.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.19 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative *„textul proiectului de act legislativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

c) se utilizează termeni adecvați [...] și de o largă circulație; [...]

e) terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative și în reglementările legislației comunitare; se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui repetată exclude confuzia; [...]

g) se evită folosirea [...] cuvintelor și expresiilor [...] neutilizabile și/sau cu sens ambiguu;

h) se evită tautologiile juridice; [...]”.

În ansamblu, textul întrunește rigorile tehnicii legislative și ale limbajului juridic. Totuși, definiția propusă la Articolul unic, pct.1 din proiect este confuză, iar la aplicare va avea un efect discriminator.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului se atestă dispoziții normative ce contravin prevederilor Legii nr.121/2012 cu privire la asigurarea egalității, în ceea ce privește definirea termenului de *„homosexual”*.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul conține reglementări ce fac referire la competența Consiliului Coordonator al Audiovizualului și a Agenției de Stat pentru Protecția Moralității de pe lângă Ministerul Culturii. Aceste structuri publice sunt responsabile de atribuirea informației accesibilă publicului calitatea de informație cu impact negativ asupra copiilor, conform art.7 alin.(2) din Legea nr.30/2013 cu privire la protecția copiilor împotriva impactului negativ al informației.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, în special prin definirea termenului de *„homosexualitate”* ca o *„perversiune sexuală”* și *„pederastie”*. Astfel, art.16 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova prevede expres că *„Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului”*. La fel, textul

constituțional stabilește egalitatea tuturor cetățenilor „fără deosebire” ceea ce presupune interdicția aplicării unui tratament juridic aparte unei persoane, tratament de natură să o plaseze într-o poziție subordonată sau supraordonată față de ceilalți cetățeni.

La fel, „principiul nediscriminării” este consacrat și de Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care prevede expres la art.14 că „Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta Convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație”.

Prin urmare, se recomandă a se revedea definiția propusă de proiect, în vederea excluderii aspectelor menționate supra.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

1.	<p>Articol unic, pct.1</p> <p>1. Articolul 1 va fi completat, în ordine alfabetică, cu o noțiune nouă, după cum urmează: „homosexualitate - perversiune sexuală care constă în atracția sexuală față de indivizii de același sex; pederastie, inversiune sexuală”.</p> <p>Obiecții: Sintagmele „perversiune sexuală” și „pederastie, inversiune sexuală” acordă un caracter confuz și discriminator termenului definit. Potrivit art.2 din Legea nr.121/2012 cu privire la asigurarea egalității „discriminare indirectă” reprezintă „orice prevedere, acțiune, criteriu sau practică aparent neutră care are drept efect dezavantajarea unei persoane față de o altă persoană în baza criteriilor stipulate de prezenta lege, în afară de cazul în care acea prevedere, acțiune, criteriu sau practică se justifică în mod obiectiv, printr-un scop legitim și dacă mijloacele de atingere a acelui scop sunt proporționale, adecvate și necesare”. Astfel, formularea normei permite discreții de interpretare ce depășește limitele legale și poate fi calificată ca o formă de discriminare indirectă, conform Legii nr.121/2012. Prin urmare, se constată un conflict de norme între prevederea de la pct.1 și legea sus-citată.</p> <p>Totodată, normele proiectului aduc atingere prevederilor constituționale, care stabilesc expres la art.16 alin.(1) că „Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului”. Astfel, definiția propusă, abordează de o manieră discriminatorie persoanele de orientare sexuală diferită, tratând acest aspect ca o formă de „perversiune sexuală” și generând la aplicare o restrângere a drepturilor fundamentale ale omului.</p> <p>Recomandarea: Revizuirea definiției, după cum urmează: „homosexualitate - atracție sexuală față de persoanele de același sex”.</p> <table border="1" data-bbox="242 1686 1471 1796"> <tr> <td data-bbox="242 1686 818 1796"> Factori de risc: <ul style="list-style-type: none"> • Concurența normelor de drept • Prevederi discriminatorii </td><td data-bbox="818 1686 1471 1796"> Riscuri de corupție: <ul style="list-style-type: none"> • Generale </td></tr> </table>	Factori de risc: <ul style="list-style-type: none"> • Concurența normelor de drept • Prevederi discriminatorii 	Riscuri de corupție: <ul style="list-style-type: none"> • Generale
Factori de risc: <ul style="list-style-type: none"> • Concurența normelor de drept • Prevederi discriminatorii 	Riscuri de corupție: <ul style="list-style-type: none"> • Generale 		

IV. Concluzia expertizei

Proiectul este o inițiativă legislativă, elaborată în scopul impunerii unor restricții suplimentare privind informația ce poate avea un impact negativ asupra copiilor.

Autorul nu a respectat, cerințele legale privind asigurarea transparenței în procesul decizional.

În proiect se constată norme formulate ambiguu care în procesul de aplicare pot aduce atingere drepturilor și libertăților fundamentale.

Prin urmare, este necesară o evaluare a prevederilor proiectului prin prisma obiecțiilor și recomandărilor înaintate în prezentul raport de expertiză anticorupție.

19 aprilie 2017

Experți ai Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Cristina Diacenco, inspector superior

